

Uporaba podsevkov v koruzi

Problem

Koruzi zaradi poznejše setve, velike medvrste razdalje in počasne začetne rasti sodi med bolj občutljive posevke za pojav erozije tal. Posevek namreč pokrije površino šele konec junija. Zbitost tal zaradi uporabe težkih žetvenih strojev lahko dodatno prispeva k eroziji tal.

Rešitev

Zaradi poznega vznika in visoke rasti je koruzi primerna za setev podsevka čiste detelje, mešanice različnih vrst detelj (za kmetije brez živine) ali s prezimno travno deteljno mešanico (za živinorejske kmetije).

Prednosti

- Zmanjšanje erozije tal ob dobrem razvoju podsevka.
- Zatiranje plevelov, ki se razmnožujejo s semeni.
- Boljša nosilnost tal med žetvijo.
- Vežava dušika iz zraka s pomočjo metuljnic in vežava ostankov hranil v tleh po spravilu koruze.
- Možnost paše po žetvi koruze.

Slabosti

- Konkurenca za vodo v primeru hude suše.
- Stroški semena.

Praktična priporočila

- Koruzo posejte v začetku maja.
- Če je mogoče, posevek prvič počesite pred vznikom koruze ali pred setvijo (slepa setev). Drugo česanje je treba izvesti, ko so rastline visoke 10 cm in so že dobro ukoreninjene. Prvo okopavanje pa opravimo, ko je koruzi visoka med 10 in 20 cm.
- Če imate na voljo tekoča organska gnojila (redčena gnojilka) jih uporabite v količini od 25 do 30 m³/ha
- Ko koruzi doseže višino približno 20 do 30 cm (v fazi 4 do 6 listov), opravite drugo okopavanje. Drugo okopavanje kombinirajte z naknadnim posevkom (podsevkom) v razpleveljenem posevku koruze.
- Priporočeni čisti posevki/mešanice posevkov:
  - **Detelje:** plazeča detelja, črna detelja (20 kg/ha) ali podzemna detelja (30 kg/ha). Plazeča detelja je manj konkurenčni kot črna in podzemna detelja. Pozor: aleksandrijska, inkarnatka in perzijska detelja so običajno preveč konkurenčne.
  - **Mešanice detelj:** so manj tvegane: npr. mešanica podzemne in črne detelje (v razmerju mešanja 5:2, skupaj 30 kg/ha).
  - **Krmne mešanice:** uporabite lahko mešanice trav in detelje. Uporabljajo se lahko za jesensko pašo: npr. mešanica plazeče detelje s travniško latovko, travniško bilnico ali ljujko (v razmerju 1:1, skupaj približno 25 kg/ha). Pozor: glede na vremenske razmere je ljujka lahko preveč konkurenčna.

UPORABNOST

Tema: Obvladovanje plevela, kakovost in rodovitnost tal

Geografska pokritost: Na srednjeevropskih območjih, kjer se prideluje koruzi v zmernem podnebjem brez izrazitih sušnih obdobji

Čas uporabe: Setev podsevka od 4 do 6 tednov po setvi koruze

Potreben čas: Dodatni postopek setve. Če je setev kombinirana z drugim okopavanjem, dodatni ukrep ni potreben; namen pridelave krme za vmesni posevek po spravilu koruze nam prihrani postopek obdelave tal.

Obdobje vpliva: Trenutni in naslednji posevek (oskrba z dušikom, struktura tal)

Oprema: Npr. majhen dozirnik za semena, nameščen na stroj za okopavanje.

Najboljše za: koruzi, ječmen, pšenica in oljna ogrščica

Nasveti

- Če lahko, posevek posejte pred napovedanimi padavinami.
- Setev naknadnih dosevkov je uspešnejša, ko je koruza visoka približno 30 cm. Razvoj poznejših setev zavira senčenje posevka in se zato ne morejo pravilno razviti.
- V daljših sušnih obdobjih lahko tekmovanje za vodo in hranila ovira razvoj naknadnega posevka/podsevka ali celo zavira razvoj koruze, če posevek preveč bujno raste.
- V primeru prisotnosti trajnih koreninskih plevelov, npr. njivski slak, navadni osat, divji sirek in plazeča pirnica, uporabe posevkov ne priporočamo, saj bi bilo treba po žetvi koruze površine obdelati.
- Naknadni posevki so donosni le, če jih ohranimo v zimskem času. Glede na razvoj in uporabo se jih lahko uporabi tudi v naslednji pomladi. Če se spomladi zadelajo v tla, imajo veliko uporabno vrednost kot zeleno gnojilo.

Preverjanje v praksi

Če se vam zdi, da je ta metoda primerna za vašo kmetijo, vam priporočamo, da jo preizkusite tako, da:

1. po setvi koruze označite del njive kot poskusno parcelo;
2. na označenem zemljišču uporabite opisano metodo, preostalo njivo pa obdelujete kot običajno.

Vrednotenje in deljenje rezultatov

Vizualno ocenjevanje: V ugodnih razmerah naknadni posevek praktično ne vpliva na rast koruze. Kljub temu bi bilo zanimivo primerjati višino rastlin koruze in gostoto plevela na obeh poskusnih parcelah v različnih časovnih obdobjih. Po spravilu koruze lahko vizualna ocena strukture tal (npr. z lopatnim testom) privede do zanimivih ugotovitev. Fotografije pomagajo dokumentirati morebitne razlike in služijo kot podlaga za poznejše analize.

Kvantitativno vrednotenje: Uporaba naknadnega posevka kot prezimnega zelenega gnojila lahko pozitivno vpliva na pridelek naslednjega posevka.

Uporabite razdelek za komentarje na platformi Farmknowledge in delite svoje izkušnje z drugimi kmeti, svetovalci in raziskovalci. Če imate dodatna vprašanja o opisani metodi, se obrnite na avtorje praktičnih napotkov (glej spodaj).

Dodatne informacije

Spletne povezave

- Podatkovna zbirka [Farmknowledge](#) (splošne praktične nasvete o tehnikah prekrivanja tal)
- Informacije o tehniki medvrstnega okopavanja in dodatnih rešitvah za pokrivanje tal: www.bioaktuell.ch
- Informacije o dosevkih na splošno in zlasti o koruzi: www.oekolandbau.de

O praktičnih priporočilih

Pripravili:

Research Institute of Organic Agriculture (FiBL), Switzerland
Ackerstrasse 113, Postfach 219, CH-5070 Frick
Tel. +41 62 865 72 72, info.suisse@fibl.org, www.fibl.org
IFOAM EU, Rue du Commerce 124, BE-1000 Brussels
Tel. +32 2 280 12 23, info@ifoam-eu.org, www.ifoam-eu.org
Avtorji: Hansueli Dierauer, Franziska Siegrist and Gilles Weidmann (FiBL)

Pregled: Simon Moakes, Andreas Basler

Prevod: Simon Ograjšek in Aleš Kolmanič (KIS)

Kontakt: simon.ograjsek@kis.si

Povezava: www.ok-net-arable.eu

Praktična priporočila so nastala v okviru projekta [Izboljšanje bilanc ogljika ekoloških kmetij brez živine za sekvestracijo atmosferskega ogljika](#), ki ga financira Zvezno ministrstvo za okolje, varstvo narave, jedrsko varnost in varstvo potrošnikov Nemčije v okviru Evropske podnebne pobude (EUKI). Cilj partnerjev projekta ([Naturland](#), [KIS](#) in [IFVC](#)) je prikazati in vpeljati prakse za izboljšanje humusne bilance ekoloških kmetij brez živine.

Supported by:

